

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประยุกต์ใช้โครงข่ายการสัญจรอิสระเพื่อสร้างแนวทางการลำเลียงประชาชน ออกจากพื้นที่การเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองในกรุงเทพมหานครมีคำถามวิจัย 2 คำถามดังนี้ คำถามแรกคือรูปแบบและลักษณะการเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองกับโครงข่ายการสัญจรอิสระของกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กันอย่างไรคำถามที่สองคือ โครงข่ายการสัญจรอิสระใดสามารถลำเลียงประชาชนออกจากพื้นที่การเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองโดยมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคำถามวิจัยดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายของเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะการเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมในยุคปัจจุบัน
- 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการวิเคราะห์โครงข่ายการสัญจรอิสระ (Space Syntax)
- 2.4 การควบคุมการชุมนุมในพื้นที่สาธารณะ

โดยงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิดดังกล่าว และมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ

2.1.1 ความหมายของคำว่า “เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ” (Freedom of peaceful assembly)

ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย ได้ให้ความหมายของคำว่าเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ คือ เสรีภาพที่สำคัญของระบบประชาธิปไตยเพราะบุคคลจะต้องมาพบปะเพื่อสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จึงจะสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งและสิทธิในทางการเมืองได้ถูกต้อง

Black’s Law Dictionary ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือ สิทธิที่รัฐธรรมนูญได้ รับรอง (Guarantee) ในการที่จะให้ประชาชนได้ชุมนุมและแสดงออกโดยสงบ ดังเช่น เรื่องศาสนา การเมือง หรือความไม่พอใจ ในเรื่องอื่น ๆ

2.1.2 ลักษณะของเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ

การชุมนุมสาธารณะ (Public meeting) หมายถึง การชุมนุมของประชาชนในที่สาธารณะเพื่อแสดงออกซึ่งความคิดเห็น หรือแสดงข้อเรียกร้องอย่างใดอย่างหนึ่งต่อรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐบาล ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามลักษณะของการชุมนุมได้ดังนี้

- 1) การชุมนุมอยู่ที่ (Assembly) คือ การรวมตัวกันของกลุ่มประชาชนที่มารวมกันเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแสดงข้อเรียกร้องที่มีวัตถุประสงค์ที่สุจริต ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน

วุ่นวาย และไม่เป็นการขัดต่อหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยปกติการชุมนุมสาธารณะนี้มักกระทำในกลางแจ้งและไม่มี การเคลื่อนย้ายการชุมนุมไปตามที่ต่างๆ

- 2) การเดินขบวน (Demonstration) คือการชุมนุมของประชาชนที่เคลื่อนไหวไปตามท้องถนนหรือสถานที่ต่างๆ ในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบระเบียบและไม่ขัดต่อหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ไม่เป็นการขัดขวางเสรีภาพของบุคคลอื่นในการใช้ที่หรือทางสาธารณะ

การจำแนกลักษณะของการชุมนุมโดยสงบของประชาชนดังกล่าว เพื่อประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ การหารูปแบบและลักษณะของกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างชัดเจน เพื่อหาแนวทางการลำเลียงประชาชน ออกจากพื้นที่การเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองในกรุงเทพมหานคร

2.1.3 เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบตามรัฐธรรมนูญไทย

ประเทศไทยยอมรับหลักการการคุ้มครองเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบมาช้านาน สังเกตได้จากรัฐธรรมนูญในอดีตหลายฉบับหรือรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยถือว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย การชุมนุมโดยสงบเป็นพื้นฐานของการแสดงออก ซึ่งสิทธิในการชุมนุมของประชาชนเพื่อประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการกำหนดเจตจำนงของตนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประชาชน และแสดงความคิดเห็นหรือเจตจำนงดังกล่าวให้รัฐได้รับทราบ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป เสรีภาพดังกล่าวนี้ มีความสอดคล้องกับสิทธิเสรีภาพอื่นตามรัฐธรรมนูญด้วย อาทิ เช่น เสรีภาพในการแสดงออก เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเขียน เสรีภาพในการพิมพ์และเผยแพร่เอกสาร สิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ฯ ทั้งนี้ รัฐจะต้องงดเว้นการเข้าแทรกแซงในการชุมนุมโดยสงบนั้นๆ ในทุกรูปแบบ และต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการชุมนุมโดยสงบ(กุลพล, 2545)

สำหรับรัฐธรรมนูญของประเทศไทยในฉบับปัจจุบันได้บัญญัติรับรองไว้อย่างชัดเจน ในมาตรา ๖๓ วรรคแรกซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ” อย่างไรก็ตาม การชุมนุมของประชาชนตามมาตรา ๖๓ วรรคแรกนั้น อาจตกอยู่ในเงื่อนไขบางประการ ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของสาธารณชน ดังนั้นมาตรา ๖๓ วรรคสอง จึงบัญญัติว่า “การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะและเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประเทศใช้กฎอัยการศึก”

2.1.4 เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบตามกฎหมายต่างประเทศ

เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ หรือที่เรียกว่า Freedom of Assembly ในต่างประเทศเอง มีการบัญญัติรับรองไว้ทั้งกฎหมายภายใน หรือ ตามสนธิสัญญา ในหลายฉบับ ซึ่งอาณาอารยะประเทศที่เป็นภาคี ล้วนต้องปฏิบัติตาม อาทิเช่น

1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ค.ศ. ๑๙๔๘ (The Universal Declaration of Human Right 1948)(UDHR) มาตรา 20 บัญญัติว่า บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งการชุมนุมและการสมาคมโดยสงบ

2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on civil and Political Right 1966)(ICCPR) ข้อ 21 บัญญัติว่า สิทธิในการชุมนุมโดยสงบย่อมได้รับการรับรอง การจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทำมิได้ นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมาย และเพียงพอที่จะจำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติหรือความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยของสังคม การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นๆ

3) European convention on Human Rights (ECHR) มาตรา 11 บัญญัติว่า เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคมรวมถึงการเข้าร่วมในเขตการค้าจะถูกจำกัดมิได้ ทั้งนี้ นอกจากกฎหมายจะบัญญัติไว้ และเพียงพอที่จะจำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย

4) American convention on Human Rights มาตรา 15 บัญญัติว่า เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ย่อมได้รับการคุ้มครอง การจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทำมิได้ นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมาย และเพียงพอที่จะจำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติหรือความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยของสังคม การสาธารณสุข หรือศีลธรรม หรือสิทธิ เสรีภาพอื่นๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ถือเป็นวิธีการคุ้มครองเสรีภาพในการชุมนุมตามกฎหมายระหว่างประเทศในปัจจุบัน นอกจากนี้ในบางประเทศได้มีการกำหนดอยู่ในกฎหมายภายในของประเทศ ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการชุมนุม อาทิ เช่น

- ประเทศแคนาดา ได้บัญญัติไว้ใน The Constitution Act,1982 มาตรา 2 (C)
- ประเทศฝรั่งเศสได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ที่เรียกว่า The Nouveau Code Penal มาตรา 431-1 (แต่มีลักษณะเป็นบทลงโทษทางอาญา ในกรณีที่มีการชุมนุมนั้นกระทำโดยมีลักษณะเป็นการข่มขู่ ต้องระวางโทษจำคุก 1 ปี หรือปรับ 15,000)
- ประเทศฮ่องกง ได้บัญญัติไว้ใน Basic Law มาตรา 27
- ประเทศ Iran ได้บัญญัติไว้ใน The constitution of Islamic Republic of Iran มาตรา 27
- ประเทศสเปน ได้บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญ มาตรา 21
- ประเทศสาธารณรัฐไอร์แลนด์ ได้มีการบัญญัติรับรองไว้ใน The Constitution of Ireland มาตรา 40.6.1 โดยต้องเป็นการชุมนุมโดยสงบ และต้องไม่เป็นการรบกวนแก่บุคคลทั่วไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะการเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมในยุคปัจจุบัน

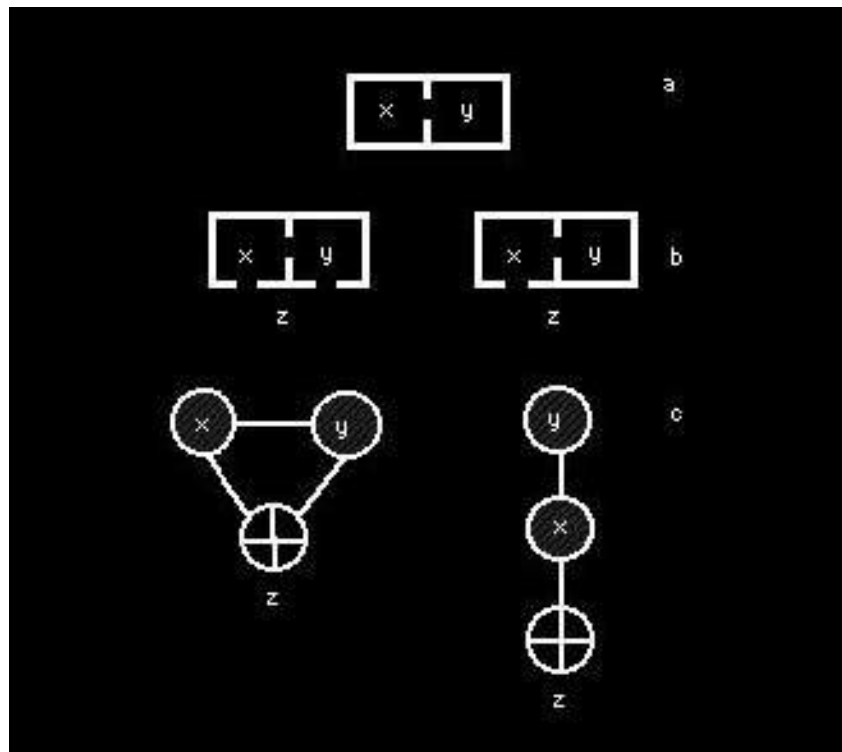
การเคลื่อนที่และการปิดการจราจร เป็นการต่อต้านยุคใหม่ ที่มีต้นกำเนิดมาจาก Occupy Wall Street หรือ “การยึดครองวอลล์สตรีท” วอลล์สตรีท เป็นถนนเส้นสั้นๆ สายหนึ่งในมหานครนิวยอร์ก และเป็นที่ตั้ง

ของตลาดหุ้นนิวยอร์กเนื่องจากเป็นที่ตั้งของตลาดหุ้นที่ใหญ่ที่สุดในโลก ถนนสายนี้จึงเป็นเสมือนตัวแทนของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมการประท้วงที่มีชื่อเริ่มต้นว่า “Occupy Wall Street” หรือ “การยึดครองวอลล์สตรีท” เริ่มในวันที่ 17 กันยายน 2554 โดยกลุ่มผู้เริ่มต้น มีวัตถุประสงค์ที่จะประท้วงผู้บริหารของบริษัทต่างๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มคนเหล่านี้ได้รับแรงบันดาลใจจากการประท้วงในอียิปต์และตูนีเซีย โดยรวมตัวกันที่ ลิเบอร์ตีสแควร์ซึ่งเป็นสวนสาธารณะเล็กๆ ใกล้ๆ กับถนนวอลล์ กลุ่มนี้แจ้งวัตถุประสงค์ว่าต้องการประท้วงมหาเศรษฐีซึ่งมีสัดส่วนประมาณ 1% ของประชากร แต่เป็นผู้ออกกฎกติมากำกับเศรษฐกิจของโลกเมื่อช่วงการประท้วงนี้ออกไป ผู้คนในเมืองใหญ่ทั้งในสหรัฐอเมริกาและในเมืองใหญ่อื่นๆ ในโลก ก็มีการรวมตัวกันแสดงจุดยืนคล้ายๆ กัน โดยใช้ชื่อ Occupy ตามด้วยชื่อเมือง เช่น Occupy (Washington) D.C., Occupy Seattle, Occupy Seoul, Occupy Madrid ฯลฯ (วิวรรณ, 2554) เช่นเดียวกับการเคลื่อนที่และการปิดการจราจรในการประท้วงจากผู้ชุมนุมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เมืองหลวงประเทศไทย ในปี 2557 เช่นกัน

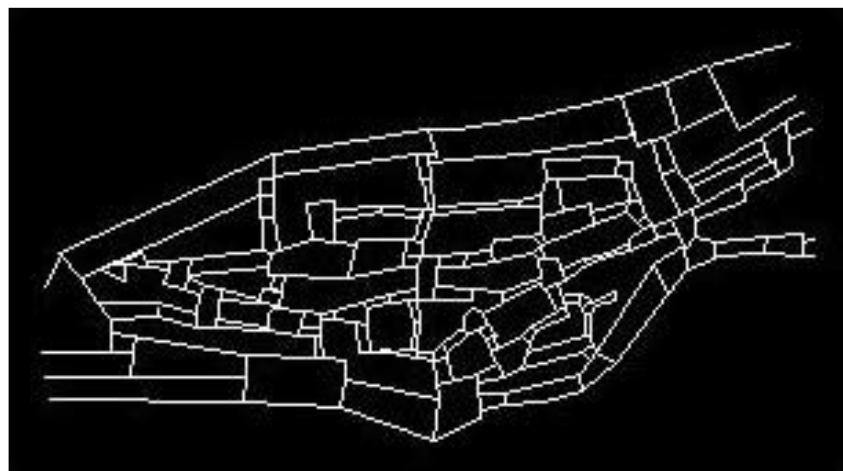
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการวิเคราะห์โครงข่ายการสัญจรอิสระ (Space Syntax)

การประยุกต์ใช้โครงข่ายการสัญจรอิสระเพื่อสร้างแนวทางการลำเลียงประชาชน ออกจากพื้นที่การเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองในกรุงเทพมหานครจำเป็นต้องศึกษาแนวทางการวิเคราะห์โครงข่ายการสัญจรอิสระ (Space Syntax) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ในเชิงมิติสัมพันธ์เมืองกับการเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง เชิงพื้นที่ โดยโครงข่ายการสัญจรอิสระ (Space Syntax) เป็นชุดทฤษฎีและเทคนิคทางคอมพิวเตอร์ที่สามารถแสดงค่าระดับสัมพันธ์ระหว่าง “โครงสร้างเชิงสัมพันธ์ของพื้นที่” กับ “ลักษณะและระดับความนิยมในการใช้งานของพื้นที่” ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้จะใช้กับลักษณะและระดับความถี่ในการเกิดการเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง ในกรุงเทพมหานคร โดยรอบความคิดของ Space Syntax ก็คือ “พื้นที่สาธารณะ” และ “การสัญจร” โดยเฉพาะการสัญจรทางเท้า เป็นปัจจัยหลักพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของ “กระบวนการเป็นเมือง” ลักษณะและระดับการสัญจรภายในเมืองนั้นสามารถถูกอธิบายและทำนายได้ด้วยการวิเคราะห์และการทำความเข้าใจถึงโครงข่ายของพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยที่เครื่องมือทาง โครงข่ายการสัญจรอิสระ (Space Syntax) เป็นเทคนิควิธีที่สามารถจะวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ของเส้นทางสาธารณะต่างๆ ที่มีอยู่ภายในเมืองด้วยแผนที่ซึ่งกระบวนการวิเคราะห์เริ่มต้นการสร้างแบบจำลองเชิงสัมพันธ์ (spatial model) ของพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งด้วยการสร้างแผนภูมิแสดงหน่วยย่อยภายในพื้นที่นั้นๆ รวมทั้งโครงสร้างการเชื่อมต่อระหว่างหน่วยเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น ในระบบ 2 ระบบที่ประกอบไปด้วยหน่วยพื้นที่ย่อย 3 หน่วยเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในลักษณะของการเชื่อมต่อระหว่างหน่วย สามารถแสดงเป็นแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ได้แตกต่างกันดังภาพที่ 8.1 ในหลักการเดียวกัน หากพื้นที่นั้นมีขนาดใหญ่เป็นระดับเมือง การสร้างแผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ย่อยภายในเมืองก็คือ การแบ่งพื้นที่สาธารณะของเมืองนั้นๆ ออกเป็นหน่วยพื้นที่ย่อยต่อๆ กัน หน่วยพื้นที่ย่อยเหล่านั้นเรียกว่า Convex Spaces (ภาพ 8.2) จากนั้นจึงพิจารณาว่ามีหน่วยย่อยใดบ้างที่เชื่อมต่อกันได้ตามสภาพจริง (เดินถึงกันได้และมองเห็นกันได้) จากนั้นทำการลากเส้นที่ยาวที่สุด โดยใช้จำนวนเส้นที่น้อยที่สุด เพื่อเชื่อมต่อระหว่างหน่วยพื้นที่ย่อยๆ เหล่านั้น เส้นเหล่านี้เรียกว่า Axial Lines (ภาพ 8.3) ระบบโครงข่ายทั้งหมดของ Axial Lines ก็คือโครงข่ายเชิงสัมพันธ์ของพื้นที่สาธารณะทั้งหมดของเมืองๆ นั้นหลักจากนั้นโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะทำการคำนวณโครงข่ายของ Axial Line ในเชิงสถิติและแสดงผลว่าเส้นทางใดที่มีการฝังตัว (Integration) อยู่ในระบบมากกว่าเส้นทางอื่นๆ เส้นทางที่ฝังตัวได้

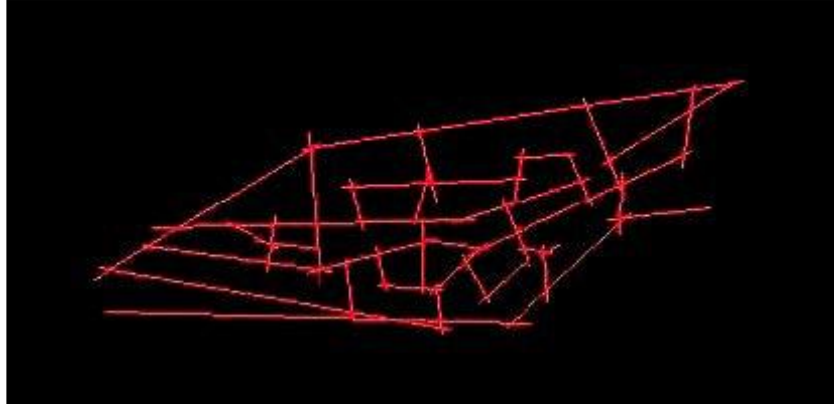
ไม่ดีหรือแยกตัว (Segregation) ออกจากระบบ ย่อมมีแนวโน้มที่จะถูกสัญจรผ่านน้อย หรือมีศักยภาพในการเข้าถึง ต่ำนั่นเอง (ไซศรี ภัคต์สุขเจริญ, 2548) โดยแสดงตัวอย่างดังนี้

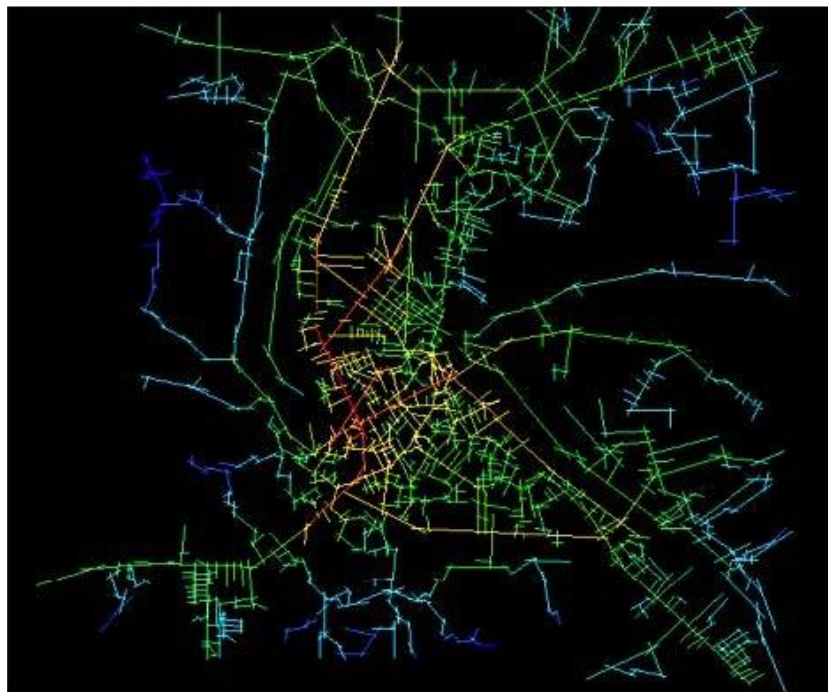
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยพื้นที่ย่อยที่แตกต่างกัน 2 ระดับในเรื่องการเชื่อมและการเข้าถึงของพื้นที่ (Hillier, 1996)

ภาพที่ 2.2 การแบ่งพื้นที่สาธารณะของเมือง Gassin ในประเทศฝรั่งเศส ออกเป็นหน่วยพื้นที่ย่อย (Convex Spaces) (Hillier, 1996)

ภาพที่ 2.3 โครงข่าย Axial Lines ของเมือง Gassin (Hillier, 1996)

ภาพที่ 2.4 แผนที่แสดงการวิเคราะห์โครงสร้างเชิงสัณฐานของพื้นที่เทศบาลเมืองอุทัยธานี ด้วยโปรแกรม Space Syntax (ไชศรี ภัคดีสุขเจริญ, 2547)

โครงข่ายการสัญจรอิสระ (Space Syntax) จึงเป็นวิธีการที่ใช้วิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างเชิงสัณฐานของเมือง โดยที่สามารถเชื่อมโยงไปถึงลักษณะการใช้พื้นที่ผ่านข้อมูลระดับการสัญจรและกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดพื้นที่ว่างสาธารณะทั้งหมดออกเป็นหน่วยย่อยๆ ต่อกันเป็นระบบและทำให้สามารถจำแนกและเทียบเคียงระหว่างระบบมากกว่าหนึ่งระบบ ได้ด้วยวิธีทางสถิติ โครงข่ายการสัญจรอิสระ (Space Syntax) จึงถูกใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยที่สำคัญของสัณฐานวิทยาเมืองในรูปแบบที่สร้างสรรค์ โดยประกอบกับการใช้วิจารณ์ญาณและข้อมูลจากการสังเกตภาคสนามในรายละเอียดที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่างๆ ภายในเมือง

2.4 การควบคุมการชุมนุมในพื้นที่สาธารณะ

2.4.1 การควบคุมการแสดงออกทางการเมือง

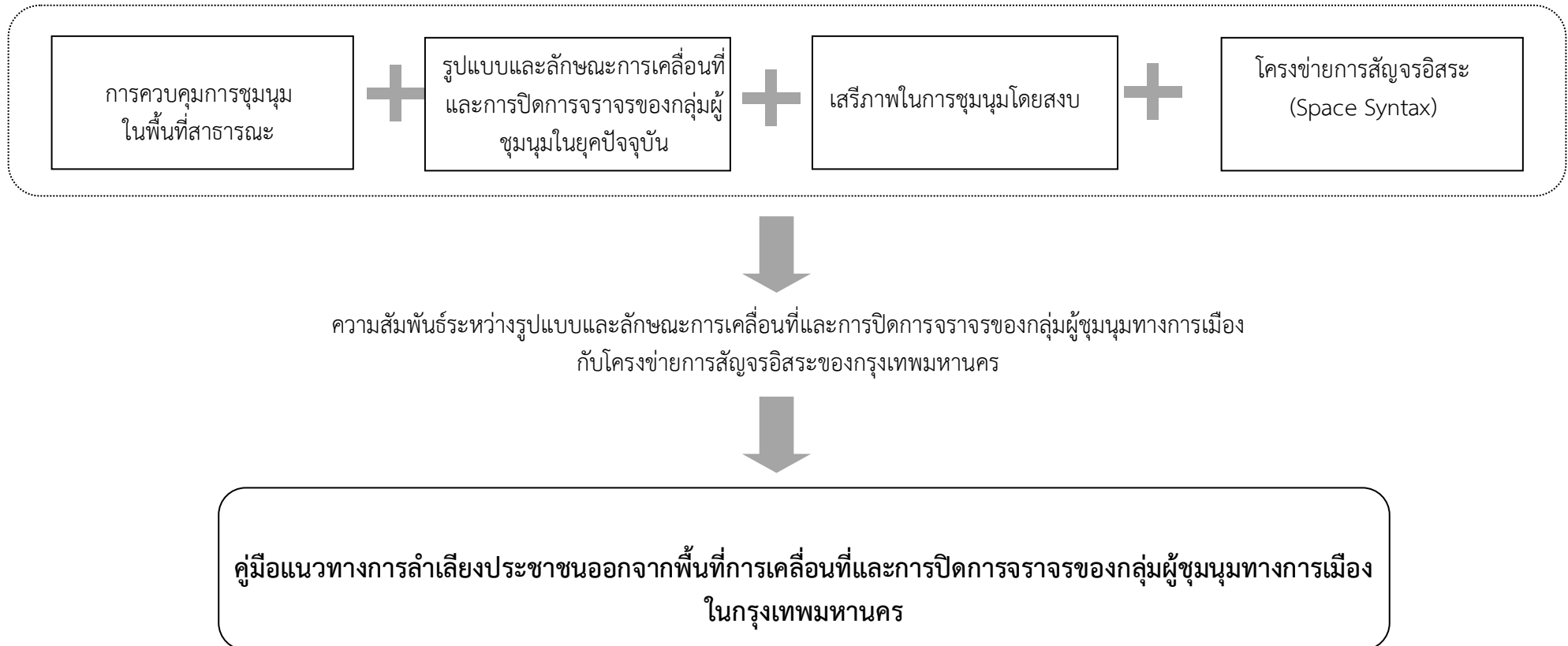
- 1) งดเว้นการใช้คำหยาบการพุดตู่ถูกเสียดสีนินทาว่าร้ายและสร้างความแตกแยก
- 2) ทุกความคิดเห็นไม่ควรถูกลบหลู่ต่อองค์กรต่างๆทั้งในส่วนของเอกชนและทางราชการ
- 3) หากมีข้อความใดที่เป็นคำหยาบหรือเป็นข้อความที่แสดงถึงการหมิ่นต่อพระบรมเดชานุภาพแห่งสถาบันพระมหากษัตริย์พระบรมวงศานุวงศ์หรือเป็นการอ้างอิงพาดพิงถึงบุคคลหนึ่งบุคคลใดทางระบบจะทำการลบหรือไม่แสดงความคิดเห็นนั้นๆบนข่าวทันที
- 4) ทุกความคิดเห็นถือว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานใดทั้งสิ้นและไม่สามารถนำไปอ้างอิงทางกฎหมายได้

2.4.2 การควบคุมการชุมนุมในพื้นที่สาธารณะ

การปฏิบัติการของเจ้าพนักงานในการควบคุมการชุมนุมนั้นนอกจากจะต้องอยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายที่ให้อำนาจแล้วเจ้าพนักงานยังจะต้องใช้ความอดทนอดกลั้นและควบคุมอารมณ์ของตนเองให้มากที่สุดโดยต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้กำลังและอาวุธที่จะเข้าปะทะกับกลุ่มผู้ชุมนุมและต้องพยายามใช้หลักจิตวิทยาชี้แจงทำความเข้าใจชักจูงโน้มน้าวให้ผู้ชุมนุมเคารพกฎหมายรักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความสงบสุขและให้เห็นแก่ประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่กลุ่มอื่นๆด้วยอย่างไรก็ตามหากการชุมนุมได้บานปลายและทวีความรุนแรงมากขึ้นจนกลายเป็นการจลาจลขึ้นเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติงานจะต้องรีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ทราบและสั่งการแก้ไขปัญหาโดยด่วนหากไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้เจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติ จะต้องใช้วิจรรย์ญาณในการใช้กำลังเท่าที่จำเป็นและการใช้กำลังนั้นจะต้องได้สัดส่วนกับความรุนแรงของการชุมนุมด้วยเช่นถ้ามีการชุมนุมที่ก่อเหตุรุนแรงนั้นมีเพียงมือเปล่าหรือมีเพียงก้อนหินและไม่เท่านั้นเจ้าพนักงานควรใช้เพียงโล่และกระบองหรือถ้าจำเป็นก็ใช้แก๊สน้ำตาแต่ถ้าฝูงชนนั้นมีการใช้มีดดาบขวานอาวุธปืนระเบิดหรือมีการเผาทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นดังนี้เจ้าพนักงานก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้อาวุธปืนและแก๊สน้ำตาเพื่อปราบปรามอย่างเด็ดขาดซึ่งย่อมจะถือได้เป็นวิธีการที่เหมาะสมและได้สัดส่วนกัน

การควบคุมการชุมนุมที่มาร่วมชุมนุมและก่อการจลาจลนั้นเป็นงานยากที่เจ้าพนักงาน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการทั้งในด้านกฎหมายและเทคนิควิธีการปฏิบัติเป็นอย่างดีนอกจากนี้ยังจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งอดทนทั้งทางร่างกายและจิตใจอีกทั้งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบคอบมีวิจรรย์ญาณในการวิเคราะห์สถานการณ์แล้วเลือกใช้วิธีปฏิบัติอย่างเหมาะสมทั้งนี้หากเจ้าพนักงานใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมแล้วก็อาจทำให้สถานการณ์บานปลายขยายตัวมากยิ่งขึ้นซึ่งจะก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งฝ่ายผู้ชุมนุมและฝ่ายเจ้าพนักงาน นอกจากนี้การใช้กำลังและอาวุธในการปราบปรามผู้ชุมนุมหรือก่อการจลาจลอย่างรุนแรงเกินเหตุอาจเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานผู้นั้นถูกฟ้องร้องกล่าวหาว่าเป็นการกระทำที่เกินขอบเขตอำนาจที่กฎหมายให้ไว้และยังอาจถูกต่อต้านโจมตีจากกลุ่มพลังต่างๆรวมถึงสื่อมวลชนอีกด้วยแต่ถ้าการปฏิบัติของเจ้าพนักงานนั้นได้ใช้วิธีการที่ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ของการชุมนุมหรือการจลาจลนั้นๆแล้วก็ย่อมจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายและยังจะได้รับการยอมรับว่าเป็นการกระทำเพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคมอีกทั้งยังเป็นการบังคับให้ทุกคนเคารพกฎหมายบ้านเมืองด้วย

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

หมายเหตุ: โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลนี้เป็นเพียงโครงสร้างสมมุติเพื่อพิสูจน์ตามคำถามวิจัย อาจยืดหยุ่นได้เมื่อเผชิญกับการเก็บข้อมูลในภาคสนาม